

ส่วนที่ ๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กลุ่มนิติการ โทร. ๐ ๒๒๙๙ ๓๙๘๙ โทรสาร ๐ ๒๒๙๙ ๓๙๖๔
ที่ ทส ๐๗๑๖/ ๖๖๖ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง แนวทางการดำเนินคดีฟ้องเรียกค่าใช้น้ำบาดาล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา

ตามที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ พย ๐๐๑๓.๔/๑๐๐๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แจ้งว่า สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการฟ้องเรียกค่าใช้น้ำบาดาลค้างชำระของรายนาง และนาย ต่อศาลจังหวัดพะเยา โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา เห็นว่าเพื่อให้การดำเนินคดีของทั้งสองรายดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นธรรม และเป็นประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย จึงได้หารือในประเด็นดังนี้

๑. กรณีรายนาง ได้หารือว่า (๑) เมื่อศาลให้อำนาจการไกล่เกลี่ยคดี สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา สามารถทำสัญญายอมให้จำเลยผ่อนชำระได้หรือไม่ ประการใด หากทำได้สามารถให้ชำระได้ในเวลาเท่าใด และ (๒) จำเลยขอความเห็นใจ ไม่ขอชำระดอกเบี้ยผิดนัด จำนวนร้อยละ ๗.๕ ได้หรือไม่

๒. กรณีรายนาย ได้หารือว่า (๑) ยอดหนี้ค่าใช้น้ำบาดาล สามารถลดหย่อน โดยวิธีใดได้บ้าง อย่างเช่น กรณีที่ไม่ส่งรายงานการใช้น้ำบาดาลจึงได้ประเมินการใช้น้ำบาดาลตามระเบียบ จะสามารถคิดคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลใหม่ โดยตรวจสอบมิเตอร์วัดน้ำ แล้วคำนวณใหม่ตามที่ใช้จริงได้หรือไม่ อย่างไร และ (๒) การดำเนินกิจการในลักษณะคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้รับผิดชอบเป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้จดทะเบียนตามคำขอ มีชื่อเป็นผู้ขออนุญาตการใช้น้ำบาดาล จึงรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ในกรณีเช่นนี้จะสามารถให้คณะกรรมการหมู่บ้านรายอื่น ๆ เข้าร่วมรับผิดชอบด้วยได้หรือไม่ นั้น

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. กรณีราย (จำเลย)

(๑) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สามารถดำเนินการทำสัญญาตกลงประนีประนอมยอมความคดีแพ่งมูลหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลดังกล่าวในชั้นศาลได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา ซึ่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพะเยา จะต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาร่วมกับพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดี ในการยินยอมให้จำเลยผ่อนชำระ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ ตามนัยข้อ ๑ แห่งหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ (เอกสารแนบ) แต่อย่างไรก็ตามการผ่อนชำระหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลตามสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นรายเดือนนั้น ไม่ควรให้ระยะเวลาผ่อนชำระนานเกินสมควร โดยเห็นว่าควรให้จำเลยผ่อนชำระได้ไม่เกิน ๒ ปี เพื่อให้การชำระหนี้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว รวมทั้งเป็นการลดภาระอัตราดอกเบี้ยให้แก่จำเลย อันจะเป็นประโยชน์กับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

/(๒) เนื่องจาก...

(๒) เนื่องจากจำเลยเป็นผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล จึงมีหน้าที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ หากชำระค่าใช้น้ำบาดาลเกินกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ แล้ว ค่าใช้น้ำบาดาลค้างชำระในอัตราสองเท่าดังกล่าว ถือเป็นหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งตามมาตรา ๒๐๔ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้หนี้ที่ได้กำหนดเวลาชำระไว้ตามวันแห่งปฏิทินแล้ว และลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนด ลูกหนี้ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่ต้องเตือนเลย และหนี้เงินนั้น ให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดร้อยละเจ็ดกึ่งต่อปี ดังนั้น เมื่อจำเลยไม่ได้ชำระค่าใช้น้ำบาดาลภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายดังกล่าว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของมูลหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลที่ค้างชำระในอัตราสองเท่า นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในการคิดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่มีอำนาจยกเว้นเป็นการเฉพาะรายได้

๒. กรณีรายนาย (จำเลย)

(๑) การคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าใช้น้ำบาดาลในแต่ละงวดนั้น ต้องคำนวณตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ เมื่อจำเลย (ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล) ไม่ส่งรายงานการใช้น้ำบาดาลให้แก่พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ภายในวันที่ ๗ ของทุกเดือน ถือเป็นเหตุอันใดที่ทำให้ไม่อาจคำนวณปริมาณน้ำบาดาลจากเครื่องวัดปริมาณน้ำได้ ดังนั้น การคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล จึงต้องคำนวณตามปริมาณน้ำบาดาลสูงสุดที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล เป็นไปตามนัยข้อ ๓ (๒) แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยได้รับการลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลตามข้อ ๕ (๓) แห่งกฎกระทรวงฉบับเดียวกันแล้ว ดังนั้น เมื่อได้คำนวณค่าใช้น้ำบาดาลตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงในงวดใดแล้ว จำเลย (ผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล) มีหน้าที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามที่ได้คำนวณไว้ในงวดนั้น โดยไม่สามารถคิดคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลใหม่ด้วยการตรวจสอบเครื่องวัดปริมาณน้ำ แล้วคำนวณย้อนหลังไปได้ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไม่มีอำนาจยกเว้นหรือลดหย่อนค่าใช้น้ำบาดาลหลังจากนี้ได้

(๒) เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านาย (จำเลย) มีชื่อเป็นผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลแต่เพียงผู้เดียว จึงถือว่าจำเลยเป็นผู้มีสิทธิที่จะใช้น้ำบาดาล และมีหน้าที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นไปตามนัยตามมาตรา ๑๖ ประกอบกับมาตรา ๒๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังนั้น การชำระหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลดังกล่าวจึงมีผลเป็นการเฉพาะราย นาย (จำเลย) เท่านั้น ส่วนคณะกรรมการหมู่บ้านรายอื่น ๆ จะต้องร่วมรับผิดชอบด้วยหรือไม่ นั้น ก็เป็นเรื่องที่จำเลยจะต้องใช้สิทธิไล่เบี่ยงกล่าวกันต่างหากจากคดีนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสุพจน์ เจริญสวัสดิพงษ์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล